

ҰЛЫТАУ ОБЛЫСЫ БОЙЫНША ТЕКСЕРУ КОМИССИЯСЫ

«Ұлытау облысында жүзеге асырылатын мемлекеттік-жеке
серіктестік жобаларының талдауы мен бағасына арналған» сараптамалық-
талдау шарасына арналған
САРАПТАМА ҚОРЫТЫНДЫСЫ

Жезқазған қаласы, 2025 жыл

1. КІРІСПЕ БӨЛІМІ

Іс-шараны өткізу негізі: Салық және бюджеттік бақылау комитетінің Ұлытау облысы бойынша тексеру комиссиясының 2025 жылғы жұмыс жоспарына сәйкес, сараптамалық-талдамалық іс-шара объектілеріне шықпай және мемлекеттік сыртқы аудит пен қаржылық бақылаудың процедуралық стандартына сәйкес сараптамалық-талдамалық іс-шараны жүзеге келтірді. Мемлекеттік сыртқы аудит пен қаржылық бақылау органдарының сараптамалық-талдамалық іс-шараларын жүргізу бойынша процедуралық стандарт (Нормативтік қаулымен бекітілген №5-НҚ, 2016 жылғы 31 наурыз).

Іс-шараны қамтыған объектілер: «Ұлытау облысының қаржы басқармасы» ММ, «Ұлытау облысының экономика басқармасы» ММ, «Ұлытау облысының денсаулық сақтау басқармасы» ММ.

Сараптамалық-талдамалық іс-шараның тақырыбы: Ұлытау облысында жүзеге асырылып жатқан мемлекеттік-жеке серіктестік жобалары.

Мақсаты: Мемлекеттік-жеке серіктестік жобаларын талдап, жергілікті атқарушы органдар мен осы мәселені бақылайтын уәкілдік етуші ұйым қабылдаған шараларға баға беру.

Сарапшылық-талдамалық шараның мәселелері:

1) облыстың тұрақты әлеуметтік-экономикалық дамуын қамтамасыз ету мақсатында мемлекеттік серік пен жеке серік арасында тиімді өзара іс-қимыл жасау үшін құрылған жағдайларды талдау;

2) мемлекеттік-жеке серіктерлік жобаны дайындау және іске асыру, мемлекеттік-жеке серіктерлік шартты жасасу, орындау және тоқтату процестерін талдау және бағалау;

3) Ұлытау облысының жергілікті атқарушы органдарының мемлекеттік-жеке серіктерлік жобаларды іске асыру жөніндегі қызметін бағалау;

4) аймақта мемлекеттік-жеке серіктерлік жобаларды мониторингілеу және тиімді іске асыруды қамтамасыз ету жөнінде ұсыныстар әзірлеу.

Талдау кезеңі: 2017-2025 жылдар.

Сараптамалық-талдау шарасының нысанының қазіргі күйін сипаттайтын көрсеткіштер:

Тиімділік көрсеткіштері – Ұлытау облысында мемлекеттік-жеке серіктестік жобаларын іске асыру.

Нәтижелілік көрсеткіштері – іске асырылып жатқан салаларда мемлекеттік-жеке серіктестік жобаларының тиімділігі.

Өнімділік көрсеткіштері – аймақтың тұрақты әлеуметтік-экономикалық дамуын қамтамасыз ету мақсатында мемлекеттік серіктес пен жеке серіктестің қызметінің нәтижелері.

II. ТАЛДАУ БӨЛІМІ

Аймақтың тұрақты әлеуметтік-экономикалық дамуын қамтамасыз ету үшін мемлекеттік және жеке серіктестіктердің тиімді өзара іс-қимылы үшін жасалған жағдайларды талдау

Мемлекеттік және жеке серіктес арасындағы тиімді өзара іс-қимыл жасау үшін қалыптасқан жағдайды талдау, облыстың тұрақты әлеуметтік-экономикалық дамуын қамтамасыз ету мақсатында

Мемлекеттік-жеке серіктестік (Бұдан әрі - МЖС) мемлекеттік серіктес пен жеке серіктес арасындағы ынтымақтастық нысаны болып табылады, оның ішінде мемлекеттік меншік нысандарын пайдалану құқығын беру де бар.

Осылайша, Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев 2019 жылғы 28 маусымда өткен ұлттық инвесторлар кеңесінің отырысында МЖС әлеуетін одан әрі сапалы ашу қажет екенін атап өтті.

Президент бұл құрал балабақшалар, мектептер, ауруханалар сияқты әлеуметтік нысандарды салу кезінде белсенді қолданысқа ие болғанын атап өтті.

Қазіргі күні мемлекеттік-жеке серіктестік процестерін және процедураларын реттейтін нормалар:

- Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 31 қазандағы №379-V ҚРЗ «Мемлекеттік-жеке серіктестік туралы» Заңы (бұдан әрі - МЖС Заңы);

- Қазақстан Республикасының Ұлттық экономика министрі - Премьер-министрдің орынбасарының 2025 жылғы 16 маусымдағы №52 бұйрығы «Мемлекеттік-жеке серіктестік жобаларын жоспарлау және іске асырудың кейбір мәселелері туралы» бұдан әрі - №52 Ереже (Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің м.а. 2015 жылғы 25 қарашадағы №725 бұйрығы «Мемлекеттік-жеке серіктестік жобаларын жоспарлау және іске асырудың кейбір мәселелері туралы» - күші жойылды).

- Қазақстан Республикасының Ұлттық экономика министрінің 2014 жылғы 5 желтоқсандағы № 129 бұйрығы «Мемлекеттік инвестициялық жобаның инвестициялық ұсынымын әзірлеу немесе түзету, қажетті сараптамаларды жүргізу, бюджеттік инвестицияларды жоспарлау, қарастыру іріктеу, мониторинг және іске асыруды бағалау, сондай-ақ бюджеттік кредиттің мақсатқа сәйкестігін анықтау қағидаларын бекіту туралы» (бұдан әрі - № 129 Ереже).

Мемлекеттік-жеке серіктестік туралы Заңның ережелеріне сәйкес мемлекеттік-жеке серіктестік - мемлекеттік органдар мен кәсіпкерлердің мемлекеттің жауапкершілік саласына дәстүрлі түрде жататын салалардағы өзара тиімді ынтымақтастығы болып табылады, бұл қауіптерді, пайдаларды және шығындарды, құқықтар мен міндеттерді тең бөлу шарттарында тиісті шарттарды анықталады.

Мұндай ынтымақтастықтың мақсаты - мемлекеттік және жеке сектор арасындағы ұзақ мерзімді қарым-қатынастарды құру және нығайту, қоғамдық игіліктер мен қызметтердің қолжетімділігі мен сапасын арттыру үшін ресурстарды біріктіру.

Мемлекеттік-жеке серіктестіктің механизмі бюджеттік қаражат жеткіліксіз болатын объектілерді құруға байланысты. Көбінесе көлік, білім беру, денсаулық сақтау және әлеуметтік қызметтер саласында.

Мемлекеттік-жеке серіктестіктің негізгі принципі – екі тараптың да пайдасы. Мемлекет үшін пайдасы – әлеуметтік маңызы бар объектілерді салу және жөндеу шығындарының жүгі оның иығына толыққанды және бірден түспейді. Бизнес үшін ол – ұзақ мерзімді кезеңде тұрақты табысқа ие болу болып табылады. Тек құрылған нормативтік база және дұрыс құрылған жоба қажет.

Осылайша, облыстың әлеуметтік-экономикалық даму мәселелерін шешу, халыққа көрсетілетін қызметтерді кеңейту, бюджет жүктемесін азайту, инвестициялық жобаларды іске асыруға жеке секторды тарту мақсатында аймақтық атқарушы органдар мемлекеттік-жеке серіктестік (МЖС) жобаларын іріктеу және іске асыру жөнінде жұмыс жүргізуі тиіс.

МЖС жобалары, МЖС туралы Заңға сәйкес, мемлекеттік-жеке серіктестік жобаларын сүйемелдеумен айналысатын заңды тұлғалармен бірге жүруі мүмкін, олар МЖС жобасының конкурстық (аукциондық) құжаттамасын, мемлекеттік-жеке серіктестік шартының жобасын, соның ішінде мемлекеттік-жеке серіктестік субъектілері арасындағы келіссөздер процесінде консультациялық қызметтерді әзірлеуді қамтиды.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2017 жылғы 6 қарашадағы №710 қаулысымен «Мемлекеттік-жеке серіктестік, оның ішінде концессия арқылы іске асыруға жатпайтын объектілердің тізілімін бекіту туралы» бекітілген тізімге МЖС іске асыру үшін берілмейтін объектілер тізімі бекітілді. Осындай объектілерге мыналар жатады:

- Қазақстанның жері, сулары (уақытша тегін жер пайдалану құқығын қоспағанда), өсімдік және жануарлар дүниесі;
- ерекше қорғалатын табиғи аумақтар (қорықтар, қорықшалар және т.б.);
- мемлекеттік қарулы күштердің, басқа да әскерлер мен әскери құралымдарға оперативтік басқару құқығында бекітілген қару-жарақ, әскери техника және арнайы құралдар;
- магистральдық теміржол желісі, кеме жүретін су жолдары, маяктар, құрылғылар және кеме қауіпсіздігін реттейтін және кепілдендіретін навигациялық белгілер, теңіз терминалдары;
- су шаруашылық құрылыстары (тоғандар, гидротөрткіштер, басқа да гидротехникалық құрылыстар), ерекше стратегиялық маңызы бар, су шаруашылық құрылыстарынан (су алу құрылыстары, сорғы станциялары, су тазарту құрылыстары) басқа, сумен жабдықтауды қамтамасыз ететін;
- қан қызметі және ЖИТС/ҚЖС профилактикасы саласында қызмет ететін денсаулық сақтау ұйымдары (медициналық техниканы сатып алу және оларға техникалық қызмет көрсетуді қоспағанда), апат медицинасы ұйымдары;
- тарихи-мәдени мұра объектілері және мәдени құндылықтар;
- аса қауіпті инфекциялардың және өнеркәсіптік микроорганизмдердің қоздырғыштарының коллекциясы және депозитарийлері.

Мемлекеттік-жеке серіктестік жүзеге асыру тәсілімен екі негізгі нысанға бөлінеді: институционалды және келісімшартты.

Қазақстанда келісімшартты мемлекеттік-жеке серіктестік қолданылған. Өз кезегінде, келісімшартты мемлекеттік-жеке серіктестіктің келесі түрлері бар:

- концессия;
- мемлекеттік мүлікті сенімді басқару;
- мемлекеттік мүлікті жалға беру;
- лизинг;
- технологияны әзірлеу, сынау және шағын партиялы өндіріс жөніндегі шарттар;
- өмірлік цикл шарты;
- сервистік келісімшарт;
- мемлекеттік-жеке серіктестік белгілеріне сәйкес келетін басқа да шарт түрлері.

Мемлекеттік-жеке серіктестік жобалары болып табылуы мүмкін:

- білім беру объектілерін (балабақшаларды, мектептерді, студенттік жатақтарды) салу (қайта жаңарту) және пайдалану;
- мектеп асханаларын жаңғырту;
- спорттық құрылыстарды салу және пайдалану;
- медициналық ұйымдарды салу және пайдалану;
- коммуналдық шаруашылық объектілерін (сыртқы жарықтандыру желілерін) сенімді басқару және басқалары.

Заңның 15-бабына сәйкес, облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жергілікті атқарушы органдары Мемлекеттік жоспарлау жүйесінің құжаттары негізінде, сондай-ақ жеке және заңды тұлғалардың ұсыныстарын және халықтың қажеттіліктерін ескере отырып, **жыл сайын** мемлекеттік-жеке серіктестік жобаларын іске асыру жөніндегі ұсыныстарды қалыптастыру үшін әлеуметтік-экономикалық міндеттердің тізімін құрып, бекітуге және жариялауға міндетті.

Осылайша, 2023 жылғы 14 шілдеде «Ұлытау облысының экономика басқармасы» ММ-нің ресми сайтында Ұлытау облысы әкімдігінің 12.07.2023 жылғы № 33/03 қаулысымен бекітілген 2023 жылға арналған мемлекеттік-жеке серіктестік жобаларын іске асыру жөніндегі ұсыныстарды қалыптастыру үшін әлеуметтік-экономикалық міндеттердің тізімі жарияланды.

2024 және 2025 жылдары мемлекеттік-жеке серіктестік жобаларын іске асыру жөніндегі ұсыныстарды қалыптастыру үшін әлеуметтік-экономикалық міндеттердің тізімі **құрылмады және жарияланбады**.

Ұлытау облысының 2023 жылы бекітілген тізіміне сәйкес жеке меншік және мемлекеттік-жеке серіктестік қағидалары бойынша ұсыныстар қалыптастыруға қолжетімді әлеуметтік-экономикалық міндеттерге – арнайы әлеуметтік қызметтер көрсету жүйесін дамыту, әлеуметтік қызмет көрсету жүйесін жаңғырту, медициналық инфрақұрылымды дамыту, медициналық ұйымдарды жаңғырту және күрделі жөндеулер жүргізу, денсаулық сақтау саласына жеке инвестицияларды тарту, медициналық кадрларды оқыту және біліктілігін арттыру, жаңа мектептер салу арқылы білім беру сапасын және қолжетімділігін жақсарту, жаңа балабақшалар салу арқылы мектепке дейінгі білім

беру сапасын және қолжетімділігін жақсарту, жаңа қосымша білім беру объектілерін салу арқылы білім беру сапасын және қолжетімділігін жақсарту, денсаулық сақтау ұйымдарында PACS (медициналық суреттерді сақтау және беру жүйесін) құру, білім беру ұйымдарында цифрлық шешімдерді енгізу, спорттық инфрақұрылым желісін кеңейту арқылы халықты спорттық инфрақұрылыммен қамтамасыз етуді арттыру, спорт түрлері бойынша қосымша спорт секцияларын ашу арқылы қосымша жұмыс орындарын құру, мәдени-спорттық шараларға қатысатын халықтың санын арттыру және жаппай спортты дамыту кіреді.

Серіктестік жобаны іске асыру барысында қатысушылар арасында міндеттемелердің, кепілдіктердің, тәуекелдердің және табыстардың өзара тиімді бөлінуін қарастырады.

ЖҚС шарттары ЖҚС шартымен бекітіледі.

ЖҚС конкурстық құжаттамасы – ЖҚС конкурсында жеке серіктестікті таңдауда ең оңтайлы шешімді таңдаудың маңызды элементі болып табылады.

Конкурстық құжаттама ЖҚС туралы заңнамаға сәйкес әзірленеді (ЖҚС заңы және №52 қағидалар).

ЖҚС жобасының конкурстық құжаттамасын әзірлеуге жобаны бастау және ЖҚС жобасының мемлекеттік инвестициялық жобасының (әрі қарай – МИЖ) инвестициялық ұсынымын әзірлеу кезеңі кіреді.

Инвестициялық ұсынымын, соның ішінде мемлекеттік инвестициялық жобаның инвестициялық ұсынысының ақпараттық парағын (әрі қарай – МИЖ) әзірлеу № 129 қағидаларға сәйкес жүзеге асырылады.

ЖҚС жобасының конкурстық құжаттамасын әзірлегеннен кейін, конкурстық құжаттама экономикалық сараптамадан өтеді және Ұлытау облысы Экономика басқармасының атынан жергілікті атқарушы органының қорытындысы беріледі. Талдау көрсеткендей, 2022 жылдың қыркүйегінен 2025 жылдың маусымына дейін ЖҚС жобалары бойынша экономикалық қорытындылар жобалардың болмауына байланысты берілген жоқ.

Егер Ұлытау облысына тоқталсақ, облыстың Экономика басқармасының мәліметтері бойынша, аймақ құрылғаннан бері денсаулық сақтау саласында 8 жеке-қоғамдық әріптестік (ЖҚӘ) жобасын іске асыру қажет болды, оның 2 жобасы облыс құрылғанға дейін 2022 жылы, 1 жобасы 2025 жылы аяқталды.

ЖҚӘ жобаларын іске асыруда мемлекеттік қолдау және мемлекеттік серікке (*облыстың Денсаулық сақтау басқармасы*) мемлекеттік меншік нысандарын пайдалану құқығын беру түрінде, атап айтқанда, денсаулық сақтау нысандарының балансындағы үй-жайларды және ЖҚӘ жобасын іске асыру барысында көрсетілетін қызметтердің белгілі бір көлемін мемлекет тұтынуына кепілдік беру арқылы көмек көрсетілді.

Денсаулық сақтау саласындағы барлық жобалар халыққа медициналық қызметтер көрсетуге бағытталған және Қарағанды облысы Денсаулық сақтау басқармасы ММ-нен мұрагерлікпен келген. Денсаулық сақтау саласындағы ЖҚӘ мақсаты – денсаулық сақтау инфрақұрылымын дамыту және ұсынылатын медициналық және медициналық емес қызметтердің сапасын арттыру үшін жеке капиталды тарту болып табылады.

Мұндай ынтымақтастық мемлекет үшін де, жеке сектор үшін де тиімді, өйткені инфрақұрылым дамып, тәуекелдер бөлінеді.

Осылайша, инвестициялық жобаларды іріктеуді, оның ішінде МЖӘ жобаларын іске асыру бойынша ұсыныстарды қалыптастыру үшін экономикалық міндеттер тізбесін бекітуді, конкурстық құжаттаманы әзірлеуді, сараптамалар жүргізуді және басқаларын Қарағанды облысының уәкілетті мемлекеттік органдары жүзеге асырды.

Осы жобаларды іске асыруға бюджеттен қаражат бөлінбеді, мемлекеттік міндеттеме ретінде үй-жайлар өтеусіз пайдалануға берілді.

Осылайша, Қарағанды облысы қайта құрылғанға дейін де мемлекеттік-жекешелік әріптестік шеңберінде ашылған жобалар:

- Жезқазған қаласында магниттік-резонанстық томография кабинеті «облыстық медициналық орталық» КМК базасында, онда қаржы басқармасының 2023 жылғы 31 желтоқсанға берген есебіне сәйкес 51 жұмыс орны құрылып, компьютерлік томографта 7 577 зерттеу және магниттік-резонанстық томографта 34 180 зерттеу жүргізілді (2022 жылы аяқталды);

- Жезқазған қаласындағы офтальмологиялық орталық-31.12.2023 жылға 48 жұмыс орны құрылып, 335 576 медициналық қызмет көрсетілді (2022 жылы аяқталды);

- Жезқазған қаласында 2 оңалту орталығы-31.12.2023 жылға 80 жұмыс орны құрылды және 6 897 жоспар бойынша 6 897 оңалту рәсімі өткізілді (бір жоба 2025 жылдың мамыр айында аяқталды);

- Жезқазған қаласындағы медициналық ұйымға медициналық зертхана - 31.12.2023 жылға 35 жұмыс орны құрылып, 3 825 236 зерттеу жүргізілді;

- Сәтбаев қаласында компьютерлік томография кабинеті 31.12.2023 жылға 3 орын құрылып, компьютерлік томографта 10 382 зерттеу жүргізілді;

- 2 гемодиализ орталығы Сәтбаев қаласы мен Жаңаарқа ауданында 31.12.2023 жылға 16 жұмыс орны құрылып, 733 гемодиализ рәсімі өткізілді.

2022-2024 жылдары әлеуметтік-экономикалық тиімділік және бюджеттік тиімділік шеңберінде ақпарат жоқ, мониторинг жүзеге асырылмады (31.12.2024 жылға жұмыс орындары мен жүргізілген қызметтер мен рәсімдер бойынша мәліметтер жоқ). «Ұлытау облысының Денсаулық сақтау басқармасы» ММ-ге жіберілген ресми сауалға (шығыс хаты 25.09.2025 жылғы № 10-16/807) мемлекеттік әріптес ретінде 2022-2024 жыл кезеңіндегі МЖӘ шарттарында айқындалған көрсеткіштердің орындалуы бойынша әрбір шарт бөлінісінде есеп беру туралы (нақты саны: құрылған жұмыс орындары; жүргізілген зерттеулер), ақпарат берілмеген, бұл МЖӘ жобаларына мониторингтің жоқтығын көрсетеді.

Облыстың денсаулық сақтау саласындағы МЖӘ тетіктерін іске асырудың оң нәтижелеріне қарамастан, жекеше әріптестерді тартуға, мемлекеттік және жекеше әріптестердің нәтижелі өзара іс-қимылын қамтамасыз етуге байланысты бірқатар проблемалар қалып отыр.

Мәселен, Ұлытау облысының 2021-2025 жылдарға арналған даму жоспары (бұдан әрі-жоспар) өзекті мәселелердің бірі әйелдер мен балалар денсаулығының төмен индексі болып белгіленді, ана мен бала өлімін жыл сайын төмендету бойынша нысаналы индикаторлар көзделген. Себептері: медициналық босандыру

Мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобасын дайындау және іске асыру, мемлекеттік-жекешелік әріптестік шартын жасасу, орындау және тоқтату процестерін талдау және бағалау

Талдаумен облыстың денсаулық сақтау басқармасының Мемлекеттік-жекешелік әріптестік саласындағы қызметі қамтылды. Талдау жүргізу кезінде Тексеру комиссиясының сұрау салуы бойынша ұсынылған МЖӨ саласында жасалған шарттар шеңберінде Экономика басқармасы мен қаржы басқармасының ақпараты, Қазақстан Республикасы Статистика комитетінің, Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің, «Қазақстандық мемлекеттік-жекешелік әріптестік орталығы» АҚ сайттарының ақпараты мен деректері және басқа да ресми көздер пайдаланылды.

Облыстың денсаулық сақтау саласына мемлекеттік-жекешелік әріптестік тетігін енгізу өңір халқы үшін медициналық көмектің сапасы мен қолжетімділігін арттыруға байланысты әлеуметтік проблемаларды шешуге бағытталған, атап айтқанда:

- облыстың емдеу ұйымдарын офтальмологиялық жабдықтармен жарақтандырудың жеткіліксіздігі, осыған байланысты көздің ауыр патологиялары диагностикаланбаған күйінде қалып отыр, бұл халықтың өмір сүру сапасының төмендеуіне және мүгедектікке әкеп соғады;

- «созылмалы бүйрек жеткіліксіздігі» диагнозы қойылған пациенттерге жоғары білікті көмектің болмауы және осыған байланысты пациенттерге диализ алу үшін аптасына 3 рет облыстық Орталыққа жүгіну;

- учаскелік дәрігерлердің кабинеттері үшін алаңдардың тапшылығы, МСАК-тың қадамдық қолжетімділігінің болмауы, жалпы практика дәрігерлері мен педиатрлардың тапшылығы, нәтижесінде учаскелік дәрігерлердің қабылдауына кезектердің болуы және халықтың шағымдары;

- аллергиялық ауруларды диагностикалау және емдеу бойынша кешенді қызметтер көрсететін аллергологиялық стационарлардың болмауы;

- медициналық ұйымдардың ақпараттық және теле-коммуникациялық инфрақұрылымының даму деңгейінің жеткіліксіздігі;

- облыстық және республикалық оңалту орталықтарында кешенді оңалту ем алуға Жезқазған қаласының және Ұлытау ауданының жақын маңдағы өңірлерінің, Сәтбаев қаласының жүйке жүйесінің органикалық зақымдануы аясында айқын қозғалыс ақаулары бар мүгедектер кезегінің болуы;

- қан аурулары бар науқастарды диагностикалық тексерудің жеткіліксіздігі және уақтылығы:

- * *молекулярлық-биологиялық зерттеулердің, минималды қалдық аурудың диагностикасының болмауы;*

- * *дәрі-дәрмекпен қамтамасыз ету мәселесі;*

- * *облыста білікті кадрлардың жеткіліксіз саны (7 гематолог дәрігер);*

- ми қызметінің бұзылуына, облыс тұрғындарының қозғалыс, сөйлеу, көру жүйелерінің бұзылуына әкелетін ми қан айналымы жүйесінің

сырқаттанушылығының жоғары деңгейі және кешенді оңалту лечения алу үшін ауру өңірлердің облыстық орталыққа жүгінуі;

-аудандық деңгейдегі интернет-ресурстарға (ауылдық ауруханалар, дәрігерлік амбулаториялар, фельдшерлік-акушерлік пункттер, медициналық пункттер) қолжетімділіктің болмауы және тиісінше кешенді медициналық ақпараттық жүйеде (ҚМИС) жұмыс істеу мүмкіндігі.

Қазіргі уақытта МЖӘ жобалары бойынша деректер базасын қайта құру нәтижелері бойынша (Ұлытаудың жаңа облысының құрылуына байланысты) облыс бойынша «Қазақстандық МЖӘ орталығы» АҚ тізілімінде іске асырылатын жобалар саны 6 жобаны құрайды (*№1 кестені қараңыз*).

	МЖӨ шарты бойынша МЖӨ жобасының атауы	көрінісі		ның қуаттылығы	қа саласы	Бастама түрі	шарты н жасасу күні	іске асыру кезеңі құрылыс/жаңғырту/қайта құру/құру		Келісім шарт түрі	к серіктестер (ұйымның атауы)	серіктес (ұйымның атауы)
								басы	аяқталуы			
1	Жезқазған қаласында балаларды оңалту орталығының ашылуы	Оңалту орталығы	Жүзеге асырылатын:эксплуатация	38 орын	Денсаулық сақтау және әлеуметтік көрсетілетін қызметтер	ЖҚИ: мүлік (жылжымалы)	24.05.2018	24.05.2018		қызмет көрсету шарты	"Ұлытау облысының денсаулық сақтау басқармасы" ММ"	ЖШС Аура БСН 1707400 24540
2	Жезқазған қаласында оңалту орталығын ашылуы.	Оңалту орталығы	Жүзеге асырылатын:эксплуатация	20 орын	Денсаулық сақтау және әлеуметтік көрсетілетін қызметтер	ЖҚИ: мүлік (жылжымалы)	24.05.2018	24.05.2018		қызмет көрсету шарты	"Ұлытау облысының денсаулық сақтау басқармасы" ММ"	ЖШС «Нейроортопедиялық реабилитационный центр «Луч» БСН 1412400 11548
3	Жанаарқа ауданында гемодиализ орталығының ашылуы	Медициналық ұйым	Жүзеге асырылатын:эксплуатация	айына 200 процедура	Денсаулық сақтау және әлеуметтік көрсетілетін қызметтер	ЖҚИ: мүлік (жылжымалы)	24.05.2018	24.05.2018		қызмет көрсету шарты	"Ұлытау облысының денсаулық сақтау басқармасы" ММ"	ЖШС ВВ Nura БСН 1101400 08497
4	Сәтбаев қаласында гемодиализ орталығының ашылуы	Медициналық ұйым	Жүзеге асырылатын:эксплуатация	Айына 520 процедура	Денсаулық сақтау және әлеуметтік көрсетілетін қызметтер	ЖҚИ: мүлік (жылжымалы)	16.08.2019	16.08.2019		қызмет көрсету шарты	"Ұлытау облысының денсаулық сақтау басқармасы" ММ"	ЖШС Nefo Car БСН 1704400 33231
5	Жезқазған өңірінің медициналық ұйымдары үшін орталықтандырылған медициналық зертхана ашу	Мед. Зертхана	Жүзеге асырылатын:эксплуатация	Жылына 476 000 зерттеу	Денсаулық сақтау және әлеуметтік көрсетілетін қызметтер	ЖҚИ: мүлік (жылжымалы)	31.12.2019	31.12.2019		қызмет көрсету шарты	"Ұлытау облысының денсаулық сақтау басқармасы" ММ	ЖШС "ҚДЛ ОЛИМ" БСН 060 840 000 336
6	"Сәтбаев қ. №1 ОБ" КМК базасында компьютерлік	Мед. Жабдық	Жүзеге асырылатын:эксплуатация	Жылына 3 300	Денсаулық сақтау және	ЖҚИ: мүлік	07.06.2021	07.06.2021		қызмет көрсету шарты	"Ұлытау облысының денсаулық	ЖШС "Медицинский центр

томография каБСНетін ашу			зертт еу	әлеуметт ік көрсетіл етін қызметте р	(жыл жым алы					сақтау басқармас ы" ММ	Жезқазга н" БСН 1409400 23762
-----------------------------	--	--	-------------	---	--------------------	--	--	--	--	------------------------------	--

1 кестеден көріп отырғаныңыздай, жоғарыда аталған жобалар іске асыру сатысында:

1. «Жезқазған қаласында балаларды оңалту орталығының ашылуы»

Жобаны «Аура сервис» ЖШС 2018 жылғы 15 мамырдағы МЖӘ шартының (*бұдан әрі — МЖӘ шарты*) негізінде іске асырады, іске асыру мерзімі 7 жыл, яғни 2025 жылға дейін (комиссияның 2018 жылғы 27 наурыздағы шешімі). Шарттың қолданысы 2025 жылғы 12 мамырдағы №2 қосымша келісіммен 2 (екі) жылға 2027 жылғы 16 мамырға дейін ұзартылды.

МЖӘ шартына сәйкес жоба Жезқазған қаласында Балаларды оңалту орталығын (*бұдан әрі — ҚДО*) ашуға бағытталған, мұнда МЖӘ жобасының негізгі мақсаты **қалпына келтіру қызметтеріне** оның ішінде тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі (*ТМККК*), міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру (*МӘМС*) шеңберінде медициналық қызметтердің сапасын арттыру болып табылады, ақылы қызметтер.

Мемлекеттік қолдау шарасы-жеке әріптеске «Жезқазған қаласының орталық ауруханасы» КМК-да **өтеусіз негізде** ауданы 700 м² **үй-жай** беру.

Бұл ретте МЖӘ жобасын қаржыландыру, басқару және оған қызмет көрсету жеке әріптестің қаражаты есебінен жүзеге асырылады, оның ішінде:

- 1) жалпы құны 3 583,0 мың теңге болатын 20 бірлік мөлшеріндегі жаңа медициналық жабдық;
- 2) ҚМИС-стационар мамандандырылған бағдарламалық қамтамасыз ету;
- 3) нормативтік-технологиялық құжаттама (жұмыс және лауазымдық нұсқаулықтар жиынтығы, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтар, технологиялық құжаттама).

МЖӘ жобаларының дерекқорына сәйкес жобаның құны және тартылған инвестициялардың көлемі 60 000,0 мың теңге, жобаның қуаттылығы **20 орын**.

2. «Жезқазған қаласында оңалту орталығының ашылуы»

Жобаны «Луч нейрореабилитациялық орталығы» ЖШС 2018 жылғы 15 мамырдағы МЖӘ шартының (*бұдан әрі — МЖӘ шарты*) негізінде іске асырды, іске асыру мерзімі 7 жыл, яғни 2025 жылға дейін (комиссияның 2018 жылғы 27 наурыздағы шешімі) аяқталды.

МЖӘ шартына сәйкес жоба Жезқазған қаласында оңалту орталығын ашуға бағытталған, онда МЖӘ жобасының негізгі мақсаты халықтың жоғары сапалы оңалту қызметтеріне (**қалпына келтіру қызметтеріне**) қоғамдық қажеттіліктерін қанағаттандыру болып табылады.

Мемлекеттік қолдау шарасы-жеке серіктеске «Жезқазған қаласының орталық ауруханасы» КМК-да 560 м2 үй-жай беру.

Бұл ретте МЖӘ жобасын қаржыландыру, басқару және оған қызмет көрсету жеке әріптестің қаражаты есебінен жүзеге асырылады, оның ішінде:

1) жалпы құны 11 305,0 мың теңге болатын 17 бірлік мөлшеріндегі жаңа медициналық жабдық;

2) КМИС-стационар мамандандырылған бағдарламалық қамтамасыз ету.

МЖӘ жобаларының дерекқорына сәйкес жобаның құны және тартылған инвестициялардың көлемі 70 мың теңгені құрайды, жобаның қуаттылығы 38 орынды құрайды.

3. «Жаңаарқа ауданында гемодиализ орталығының ашылуы»

Жобаны «В. В. Nura» ЖШС 2018 жылғы 15 мамырдағы МЖӘ шартының негізінде іске асырады, іске асыру мерзімі 7 жыл, яғни 2025 жылға дейін (*комиссияның 2018 жылғы 27 наурыздағы шешімі*). Шарттың қолданылуы 2025 жылғы 12 мамырдағы №2 қосымша келісіммен 2032 жылғы 16 мамырға дейін 7 (жеті) жылға ұзартылды, сондай-ақ берілетін алаң 117 м2-ден 151,85 м2-ге өзгертілді.

МЖӘ шартына сәйкес жоба тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі (*ТМККК*), міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру (*МӘМС*) және ақылы қызметтер шеңберінде **бүйрек алмастыру терапиясын және Гц гемодиализ рәсімдерін орындау** арқылы халыққа көрсетілетін медициналық қызметтердің сапасын арттыруға бағытталған.

Мемлекеттік қолдау шарасы - жеке серіктеске «Жаңаарқа ауданының орталық аудандық ауруханасы» КМК емханасында өтеусіз негізде ауданы 151,85 м2 (2025 жылғы 16 мамырға дейін-117 м2) үй-жай беру.

Бұл ретте МЖӘ жобасын қаржыландыру, басқару және оған қызмет көрсету жеке әріптестің қаражаты есебінен жүзеге асырылады, оның ішінде:

1) жалпы құны 75 100,0 мың теңге болатын 13 бірлік мөлшеріндегі жаңа медициналық жабдық;

1) IRIMS мамандандырылған бағдарламалық жасақтамасы;

2) нормативтік-технологиялық құжаттама (жұмыс және лауазымдық нұсқаулықтар жиынтығы, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтар, технологиялық құжаттама).

МЖӘ жобаларының дерекқорына сәйкес жобаның құны және тартылған инвестициялардың көлемі 60 000,0 мың теңге, жобаның қуаттылығы айына 200 рәсім.

4. «Сәтбаев қаласында гемодиализ орталығының ашылуы»

Жобаны «Nefro Care» ЖШС 2019 жылғы 16 тамыздағы МЖӘ шартының негізінде іске асырады, іске асыру мерзімі 7 жыл, яғни 2026 жылға дейін (*комиссияның 2018 жылғы 29 желтоқсандағы шешімі*).

ұйымдарын дұрыс жабдықтамау, мамандардың біліктілігінің жеткіліксіздігі, кадрлардың тапшылығы.

Бағдарламада ана мен бала өлімін азайту мақсатында тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде, оның ішінде МЖӘ тетігін пайдалана отырып, медициналық көмек көрсетуге жеке секторды белсенді тарту көзделген.

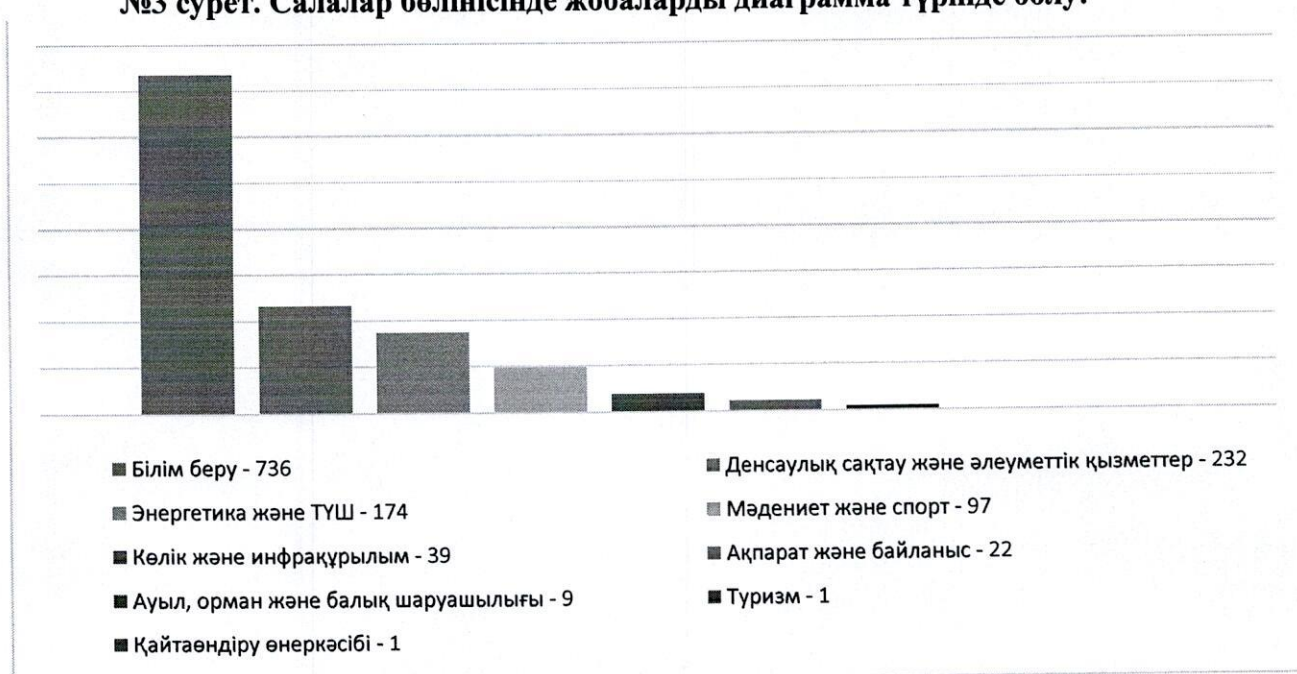
Алайда, босандыру саласында (*перзентханалар, перинаталдық орталықтар*) мемлекеттік және жеке әріптестердің МЖӘ жобалары мәлімделмеген және іске асырылмаған.

Бұл ретте, «Қазақстандық мемлекеттік-жекешелік әріптестік орталығы» АҚ өткізген 2025 жылдың қорытындысы бойынша мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобаларының іске асырылуын бағалау қорытындыларына сәйкес, денсаулық сақтау саласы салалар бөлінісінде жобаларды бөлу кезінде 2-орынды иеленетінін атап өткен жөн.

Анықтама:

Денсаулық сақтау саласындағы МЖӘ-бұл мемлекеттік денсаулық сақтау объектілері жанындағы зертханаларды, магнитті — резонанстық томография (бұдан әрі-MPT), компьютерлік томография (бұдан әрі-КТ) кабинеттерін ұйымдастыру.

№3 сурет. Салалар бөлінісінде жобаларды диаграмма түрінде бөлу:

Дереккөз: МЖӘ жобаларын іске асыруды бағалау қорытындысы — Қазақстан мемлекеттік қызмет – жеке меншік әріптестік орталығы (kzppp.kz)

Осылайша, мемлекеттік органдардың іске асырылатын жобалар бойынша қатысуы мемлекеттің көрсетілетін қызметтер көлемін тұтынуына кепілдік беру және оларды бюджет қаражаты есебінен, сондай-ақ әлеуметтік медициналық сақтандыру қорының қаражаты есебінен төлеу арқылы мемлекеттік қолдау шараларын ұсыну нысанында белгіленеді.

МЖӘ шартына сәйкес жоба тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі (ТМККК), міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру (МӘМС) және ақылы қызметтер шеңберінде **бүйрек алмастыру терапиясын және Гц гемодиализ рәсімдерін орындау** арқылы халыққа көрсетілетін медициналық қызметтердің сапасын арттыруға бағытталған.

Атап айтқанда, МЖӘ жобасы бойынша кемінде 30 пациент үшін 10 диализ орнын ашу жоспарлануда.

Мемлекеттік қолдау шарасы-жекеше әріптеске «Сәтбаев қаласының №1 орталық ауруханасы» КМК-да **өтеусіз негізде** ауданы 466,9 м2 **үй-жай беру**.

МЖӘ жобасын қаржыландыру, басқару және оған қызмет көрсету жеке әріптестің қаражаты есебінен жүзеге асырылады, оның ішінде:

1) жалпы құны 90 000,0 мың теңге болатын 21 бірлік мөлшеріндегі жаңа медициналық жабдықтар;

2) мамандандырылған бағдарламалық қамтамасыз ету;

3) нормативтік-технологиялық құжаттама (жұмыс және лауазымдық нұсқаулықтар жиынтығы, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтар, технологиялық құжаттама).

МЖӘ жобаларының дерекқорына сәйкес жобаның құны және тартылған инвестициялардың көлемі 106 000,0 мың теңге, жобаның қуаттылығы **айына 520 рәсім**.

5. «Жезқазған қаласында орталықтандырылған медициналық зертхана ашу»

Жобаны «КДЛ ОЛИМП» ЖШС 2019 жылғы 31 желтоқсандағы МЖӘ шартының негізінде іске асырады, іске асыру мерзімі 7 жыл, яғни 2026 жылға дейін (*комиссияның 2019 жылғы 8 мамырдағы шешімі*).

МЖӘ шартына сәйкес жоба жоғары сапалы зертханалық қызметтерге халықтың қоғамдық қажеттіліктерін қанағаттандыру мақсатында Орталықтандырылған медициналық зертхана құруға бағытталған.

Мемлекеттік қолдау шарасы-жеке серіктеске «Жезқазған қаласының көпсалалы ауруханасы» КМК-да 664,6 м2 үй-жай беру.

МЖӘ жобасын қаржыландыру, басқару және оған қызмет көрсету жеке әріптестің қаражаты есебінен жүзеге асырылады, оның ішінде:

1) 28 460,0 мың теңгеге клиникалық-диагностикалық зертхана;

2) 2 680,0 мың теңгеге микробиологиялық зертхана;

3) 13 509,0 мың теңгеге ақпараттық қамтамасыз ету;

4) 3 244,0 мың теңгеге өзге мүлік.

МЖӘ жобаларының дерекқорына сәйкес жобаның құны және тартылған инвестициялар көлемі **жылына 476 000 зерттеу** жобалық қуаттылығымен 47 800,0 мың теңгені құрайды.

6. «Сәтбаев қаласында компьютерлік томография кабинетінің ашылуы»

Жобаны «Жезқазған медициналық орталығы» ЖШС 2021 жылғы 7 шілдедегі МЖӘ шартының негізінде іске асыруда, іске асыру мерзімі 10 жыл, яғни 2031 жылға дейін (комиссияның 2020 жылғы 27 қарашадағы шешімі).

МЖӘ шартына сәйкес жоба диагнозды анықтау үшін халықтың жоғары технологиялық жабдыққа деген қоғамдық қажеттіліктерін қанағаттандыру мақсатында Сәтбаев қаласында компьютерлік томография кабинетін ашуға бағытталған.

Мемлекеттік қолдау шарасы-жеке серіктеске «Сәтбаев қаласының №1 орталық ауруханасы» КМК-да өтеусіз негізде ауданы 88 м2 үй-жай беру.

МЖӘ жобасын қаржыландыру, басқару және қызмет көрсету жеке серіктестің қаражаты есебінен жүзеге асырылады, оның ішінде SOMATON go now компьютерлік томография жүйесі.

МЖӘ жобаларының дерекқорына сәйкес жобаның құны және тартылған инвестициялар көлемі жылына 3 300 зерттеу жобалық қуаттылығымен 164 177,0 мың теңгені құрайды.

Аяқталған жобалар:

«Қазақстан МЖӘ орталығы» АҚ тізіліміндегі, сондай-ақ мемлекеттік әріптес ұсынған мәліметтер базасына сәйкес «Ұлытау облысының Денсаулық сақтау басқармасы» ММ атынан 2022 жылы МЖӘ-нің **2 жобасын**, 2025 жылы **1 жобаны іске асыру аяқталды**.

Қазақстан Республикасының Үкіметі құрылтайшысы болып табылатын қазақстандық мемлекеттік-жекешелік әріптестік орталығының дерекқорында қамтылған ақпарат өзекті емес, бұл мемлекеттік әріптестің Қазақстандық МЖӘ орталығымен Деректерді жаңарту бойынша өзара іс-қимылдың жоқтығын көрсетеді.

Кесте № 2. Облыста аяқталған МЖӘ жобалары бойынша ақпарат

№	Жоба атауы	Объект көрінісі	Инвестор	Жобаның басталуы	Жобаның аяқталуы	Мәртебе
1	«Жезқазған қаласының орталық ауруханасы» КМК базасында магнитті-резонансты томография кабинетін ашу	Медициналық жабдық	«CentreNova Diagnostic» ЖШС	04.10.2017г	2022 жыл	Аяқталды
2	«Жезқазған қаласының орталық ауруханасы» КМК базасында офтальмологиялық орталықтың ашылуы	Медициналық орталық	«MD Vision» ЖШС	04.10.2017г	2022 жыл	Аяқталды
3	Жезқазған қаласында оңалту орталығын ашу	Оңалту орталығы	«Луч» Нейро-оңалту-орталығы ЖШС	24.05.2018	2025 жыл	Аяқталды

Дереккөз: «Ұлытау облысының қаржы басқармасы» ММ

Алайда, жүргізілген талдау барысында «Жезқазған қаласының орталық ауруханасы» КМК базасында офтальмологиялық орталықтың ашылуы» МЖӘ — нің аяқталған жобасы 2022 жылғы 31 желтоқсандағы МЖӘ-нің үшжақты шарты (бұдан әрі- МЖӘ шарты) негізінде іске асырылатыны анықталды.

МЖӘ Шарты «Ұлытау облысының Денсаулық сақтау басқармасы» ММ, «Ұлытау облысының экономика басқармасы» ММ және «MD Vision» ЖШС *(бұрынғы жеке серіктес)* арасында жасалды.

Мемлекеттік қолдау шарасы ретінде жеке инвесторға Жезқазған қаласының орталық ауруханасында **өтеусіз негізде** ауданы 251,0 ш.м. **үй-жай** және офтальмологиялық орталық орнату ұсынылады.

Осылайша, МЖӘ нысаны офтальмологиялық орталық орнатылған кабинет болып табылады.

МЖӘ шартының 89-тармағына сәйкес оның қолданылу мерзімі «2027 жылғы 31 желтоқсанға дейін», тиісінше объектінің жекеше әріптесінің «шартқа қол қойылған сәттен бастап 5 жыл ішінде» пайдалану мерзімімен.

ҚР ДСМ 2019 жылғы 31 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-155 бұйрығымен **бекітілген** жеке серіктесті айқындау және денсаулық сақтау саласындағы мемлекеттік-жекешелік әріптестік шартын жасасу қағидаларының 2-тармағына сәйкес денсаулық сақтау саласындағы жеке серіктесті **айқындау конкурс және тікелей келіссөздер жолымен** жүзеге асырылады.

Алайда, МЖӘ-нің жаңа шартын жасасуға **занды күші жоқ** 2017 жылғы 25 тамыздағы тікелей келіссөздер жүргізу жөніндегі **комиссияның шешімі** негіз болғанын атап өткен жөн, өйткені оның қолданысы 2017 жылғы 4 қазандағы МЖӘ шартына қолданылды, оны іске асыру мерзімі аяқталды.

Демек, «Ұлытау облысының Денсаулық сақтау басқармасы» ММ тұлғасындағы **мемлекеттік әріптес** МЖӘ-нің алдыңғы шартының қолданылу мерзімін 1 (бір) жылға ұзартуға не Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің міндетін атқарушының 2015 жылғы 25 қарашадағы №725 бұйрығына *(«жоспарлаудың кейбір мәселелері туралы»)* сәйкес жобаларды **іріктеудің жаңа рәсіміне бастамашылық етуге құқылы** және мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобаларын іске асыру»).

Сондай-ақ, МЖӘ Шарты «е-Қаржымині» ИААЖ-да тіркелмегені атап өтіледі, оны тіркеу тәртібі Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2014 жылғы 4 желтоқсандағы №540 бұйрығымен *(02.07.2025 жылғы күші жойылды)* және бюджетті атқару қағидаларының және оның кассалық қызмет көрсету қағидаларының 884-тармағымен регламенттелген Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2025 жылғы 30 мамырдағы №272 бұйрығымен бекітілген 2025 қаржы жылына арналған кассалық қызмет көрсету.

Осылайша, МЖӘ Шарты негізсіз жасалған деген қорытындыға келеді.

Жоғарыда айтылғандарды ескере отырып, МЖӘ жобалары орта мерзімді немесе ұзақ мерзімді перспективада мемлекеттік және жеке әріптестер арасында өзара тиімді қарым-қатынас орнататынын атап өтуге болады, бұл жеке сектордың одан әрі дамуына және денсаулық сақтау саласындағы бәсекелестікке ықпал етеді, атап айтқанда, өңірде жаңа технологиялар мен емдеу әдістерін, денсаулық сақтауды қазіргі заманғы басқаруды зерделеуге және қолдануға мүмкіндік береді.

Ұлытау мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобаларын іске асыру мәселелері бойынша облыстың жергілікті атқарушы органдарының қызметін бағалау

Жоғарыда айтылғандай, мемлекеттік-жекеменшік әріптестік-бұл мемлекеттік серіктес пен жеке серіктес арасындағы келесі белгілерге сәйкес келетін ынтымақтастық нысаны:

- МЖӘ шартын жасасу арқылы мемлекеттік әріптес пен жеке әріптес қатынастарын құру;

- мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобасын іске асырудың орта мерзімді немесе ұзақ мерзімді мерзімі (*МЖӘ жобасының ерекшеліктеріне байланысты бес жылдан отыз жылға дейін*);

- мемлекеттік әріптес пен жеке әріптестің МЖӘ жобасын іске асыруға бірлесіп қатысуы;

- МЖӘ жобасын іске асыру үшін мемлекеттік әріптес пен жеке әріптес ресурстарын біріктіру;

- жеке серіктестің МЖӘ жобасын іске асыру үшін инвестицияларды жүзеге асыруы.

МЖӘ негізгі міндеттері:

- * Қазақстан Республикасының орнықты әлеуметтік-экономикалық дамуын қамтамасыз ету мақсатында мемлекеттік әріптес пен жеке әріптестің тиімді өзара іс-қимылы үшін жағдайлар жасау;

- * халықтың тіршілігін қамтамасыз ету инфрақұрылымы мен жүйелерін дамыту үшін мемлекеттік әріптес пен жеке әріптес ресурстарын біріктіру жолымен мемлекет экономикасына инвестициялар тарту;

- * халықтың, сондай-ақ өзге де мүдделі тұлғалардың мүдделері мен қажеттіліктерін ескере отырып, тауарлардың, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтердің қолжетімділігі мен сапасының деңгейін арттыру;

- * Қазақстан Республикасында жалпы инновациялық белсенділікті арттыру, оның ішінде жоғары технологиялық және ғылымды қажетсінетін өндірістерді дамытуға жәрдемдесу. Мемлекет кәсіпкер-жекеше әріптеске: заңнамаға сәйкес заттай гранттар беру; МЖӘ жобаларын қоса қаржыландыру; МЖӘ жобасын іске асыру барысында өндірілетін тауарлардың, жұмыстар мен көрсетілетін

қызметтердің белгілі бір көлемін мемлекеттің тұтынуына кепілдік беру түрінде қолдау көрсетеді.

Кәсіпкер өз тарапынан МЖӘ жобаларын қаржыландыруға, құруға, пайдалануға және басқаруға қатысады және жасалған шарт шеңберінде тауарлардың, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтердің сапасы мен қолжетімділігін қамтамасыз етеді.

Сайтта жарияланған мәліметтерге сәйкес <https://kzppr.kz> / «Қазақстандық мемлекеттік-жекеменшік әріптестік орталығы» АҚ облыс Ұлытау МЖӘ жобаларын іске асыру бойынша өңірлердің жалпы рейтингінде мынадай позицияларды иеленеді:

* рейтинг бойынша:

Кесте 3. МЖӘ жобаларын, жергілікті маңызы бар концессиялық жобаларды өңірлер бойынша бөлу

№п/п	Регион	Кол-во договоров
1	Восточно - Казахстанская область (далее - ВКО)	121
2	Туркестанская область	192
3	Акмолинская область	75
4	Алматинская область	61
5	Жамбылская область	71
6	г.Алматы	65
7	Кызылординская область	71
8	Карагандинская область	56
9	г.Шымкент	64
10	Северо - Казахстанская область (далее - СКО)	47
11	Костанайская область	49
12	Мангистауская область	34
13	Атырауская область	94
14	Западно - Казахстанская область (далее - ЗКО)	22
15	Павлодарская область	37
16	Актюбинская область	22
17	г.Астана	22
18	Область Жетісу	37
19	Область Абай	83
20	Область Ұлытау	8
Итого		1231

Источник: Итоги оценки реализации проектов ГЧП - Қазақстандық мемлекеттік жеке меншік әріптестік орталығы (kzppr.kz)

Дереккөз: МЖӘ жобаларын іске асыруды бағалау қорытындысы-Қазақстан мемлекеттік жеке меншік әріптестік орталығы (kzppr.kz)

№3 кестеден көріп отырғанымыздай, мемлекеттік міндеттемелері бар жобалардың ең көп саны ШҚО, Түркістан облыстарында. Мемлекеттік бюджет

тұрғысынан капиталды көп қажет ететін жобалар Астана қаласы мен Атырау облысындағы МЖӘ жобалары болып табылады.

* капитал сыйымдылығы бойынша:

Кесте 4. Жеке инвестициялар, млрд теңге

№	Деңгей	Жоба саны	Жеке инвестиция
1.	Республикалық	15	516,7
1.1	ҚР ЦРИАПМ	1	67,5
1.2	ҚР қаржы министрлігі	2	79,8
1.3	ҚР экономика министрлігі	1	18,8
1.4	ҚР өнеркәсіп және құрылыс министрлігі	1	2,9
1.5	ҚР Білім министрлігі	2	7,2
1.6	ҚР денсаулық сақтау министрлігі	1	27,8
1.7	ҚР көлік министрлігі	5	297,5
1.8	ГУ ҚР Президент істері басқармасы	1	13,4
1.9	«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің банктер аралық есеп айырысу орталығы» ЖҚСУ	1	1,8
2.	Жергілікті	911	616,6
2.1	Қарағанды облысы	56	11,9
2.2	Алматы қаласы	21	37,2
2.3	БҚО	21	7,6
2.4	Ақмола облысы	51	5,4
2.5	Маңғыстау облысы	34	15,8
2.6	Астана қаласы	21	131,5
2.7	Қызылорда облысы	64	16,6
2.8	Шымкент қаласы	48	39,6
2.9	Алматы облысы	60	58,3
2.10	Ақтөбе облысы	20	12,5
2.11	СКО	47	7,9
2.12	Жамбыл облысы	63	4,5
2.13	Жетісу облысы	27	25,7
2.14	ШҚО	57	13,6
2.15	Павлодар облысы	28	10,1
2.16	Түркістан облысы	161	90,2
2.17	Ұлытау облысы	8	0,7
2.18	Абай облысы	10	4,3
2.19	Атырау облысы	93	109,8
2.20	Қостанай облысы	21	13,4
Барлығы:		926	

Дереккөз: МЖӘ жобаларын іске асыруды бағалау қорытындысы-Қазақстан мемлекеттік жеке ік әріптестік орталығы (kzppr.kz)

№4 кестеден көріп отырғанымыздай, айтарлықтай жеке инвестициялары бар капиталды көп қажет ететін жобалар республикалық деңгейде іске асырылуда. Бұл ретте өңірлік деңгейде Ұлытау облысында жеке инвестиция

тартудың ең төмен көрсеткіші. Айта кету керек, Ұлытау облысында іске асырылатын МЖӘ шарттары Қарағанды облысында аумақтық тиесілілікте болу кезеңінде жасалды, Ұлытау облысын құру кезеңінде МЖӘ жобалары бойынша дербес жасалған шарттар жоқ.

Анықтама: құрылған сәттен бастап облыс Жетісу-тартылған инвестициялар көлемі 6,2 млрд. теңгені құрайтын «энергетика және ТКШ» саласы бойынша 2 жоба.

Сараптамалық-талдау іс-шарасымен МЖӘ жобаларын жоспарлау, жеке әріптесті айқындау бойынша конкурс және тікелей келіссөздер жүргізу, МЖӘ шарттарына мониторинг жүргізу, жобалардың іске асырылуына мониторинг жүргізу және бағалау мәселелерін қамтитын МЖӘ жобаларын жоспарлау және іске асыру қағидаларының талаптарына сәйкес МЖӘ жобаларын іске асыру мониторингі бойынша Мемлекеттік әріптестер мен МЖӘ саласындағы уәкілетті органдар қалыптастыратын ақпарат атап өтіледі МЖӘ, бекітілген М. А. Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің 2015 жылғы 25 қарашадағы №725 (бұдан әрі – №725 қағидалар) **статистикалық сипатта болады**, өңірде МЖӘ жобасын жүзеге асырудың әлеуметтік-экономикалық әсерін бағалауға мүмкіндік бермейді және мемлекеттік-жекешелік әріптестіктің нәтижелілігі қағидатына қайшы келеді.

Облыс әкімдігінің қаулысымен бекітілген ережелерге сәйкес өңірдің мемлекеттік-жекешелік әріптестік саласындағы басшылық қаржы (2023 жылғы 28 шілдедегі №39/03) және экономика басқармаларына (2022 жылғы 29 маусымдағы №03/16 2023 жылғы 28 шілдедегі №39/02 өзгерістер мен толықтырулармен) жүктелді.

Белгіленген құзырет шеңберінде **облыстың экономика басқармасы:**

-жергілікті атқарушы орган айқындаған заңды тұлғаның сараптамасы негізінде МЖӘ жобасына инвестициялық ұсынысқа және (немесе) бизнес-жоспарға қорытынды дайындау (17-т.);

- іске асыруға жоспарланған МЖӘ жобаларының тізбесін қалыптастыру (18-тармақ).

Облыстың қаржы басқармасы:

-мемлекеттік-жекешелік әріптестік шарттарының мониторингін жүзеге асыру және жергілікті мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобаларын іске асыру (35-тармақ);

- мемлекеттік-жекешелік әріптестіктің жергілікті жобаларын консультациялық сүйемелдеу бойынша заңды тұлғаны айқындау туралы ұсыныстар енгізу (36-т.);

- жергілікті мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобалары бойынша жасалған мемлекеттік-жекешелік әріптестік шарттарының тізілімін жүргізу (38-тармақ);

-мемлекеттік-жекешелік әріптестіктің жергілікті жобаларын іске асыру мониторингі бойынша жиынтық есепті уәкілетті орталық мемлекеттік органға жолдау (39-тармақ).

Сараптамалық-талдамалық іс-шарамен жоғарыда аталған Ережелерде мынадай функциялардың **жоқтығы атап өтіледі**:

- МЖӘ жобаларының қатарында облыстың әлеуметтік-экономикалық саясатының негізгі бағыттарын үйлестіру;

- жыл сайын мемлекеттік жоспарлау жүйесінің құжаттары негізінде, сондай-ақ жеке және заңды тұлғалардың ұсыныстары мен халықтың қажеттіліктерін ескере отырып, мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобаларын іске асыру жөніндегі ұсыныстарды қалыптастыру үшін әлеуметтік-экономикалық міндеттердің тізбесін қалыптастыру, бекіту және жариялау;

- шарттардың мониторингі және МЖӘ жобаларын іске асыру;

- МЖӘ жобаларын іске асыру мониторингі бойынша есеп дайындау.

МЖӘ жобаларының іске асырылуын мониторингілеу процесі №725 Қағидалармен (*күші жойылды*), №52 Қағидалармен регламенттелген.

№52 Қағидалардың 264-тармағына (*№725 Қағидалардың 248-тармағы*), сондай-ақ «мемлекеттік-жекешелік әріптестік туралы» ҚР Заңының 25-бабына сәйкес МЖӘ жобаларының іске асырылуына **мониторингті** мемлекеттік әріптес жүзеге асырады және мемлекеттік жоспарлау жөніндегі жергілікті уәкілетті орган мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобаларының іске асырылуына бағалау жүргізу үшін күшіне енген сәттен бастап жыл сайынғы негізде ұсынады МЖӘ шарттары.

Мониторингтің негізгі мақсаттары:

- 1) МЖӘ шарты бойынша жеке әріптестің міндеттемелерді орындау сапасы;
- 2) МЖӘ шартына сәйкес жеке әріптес қызметінің сапа көрсеткіштеріне қол жеткізу;
- 3) түпкілікті нәтиже көрсеткіштеріне қол жеткізу;
- 4) жобаның мақсаттарына қол жеткізу/сақтау.

Сараптамалық-талдау іс-шарасын өткізу кезінде мемлекеттік әріптес «Ұлытау облысының Денсаулық сақтау басқармасы» ММ тұлғасында МЖӘ жобаларын іске асырудың нәтижелілігі мен тиімділігіне мониторинг пен талдау жүргізбегені анықталды.

Тиісінше, Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасын бір мезгілде хабардар ете отырып, №52 Қағидаларға 18-қосымшаға (*№725 Қағидаларға 16-қосымшаға*) сәйкес нысан бойынша жергілікті МЖӘ жобаларын іске асыру мониторингі бойынша ақпарат МЖӘ дамыту орталығына жіберілмеді (*облыс әкімінің орынбасарынан төмен емес қолы қойылып*).

Бұдан басқа, уәкілетті мемлекеттік органдар мемлекеттік-жекешелік әріптестіктің жергілікті жобаларын іске асырудың жыл сайынғы есебін облыс мәслихатына тыңдау үшін енгізбеді (*«Мемлекеттік-жекешелік әріптестік туралы» Заңның 24-бабының талабы*).

Сонымен қатар, бұрын атап өтілгендей, МЖӘ жобалары туралы ақпарат «Қазақстандық МЖӘ орталығы» АҚ ресми ресурстарынан алынды, онда Ұлытау облысы бойынша тізілімде 6 жоба бар (*№1 кестені қараңыз*).

Осылайша, сараптамалық-талдау іс-шарасымен Денсаулық сақтау, экономика, қаржы басқармасының ресми интернет-ресурстарында өңірде іске асырылып жатқан МЖӘ жобалары туралы ақпарат жоқ екені анықталды. Бұл факт осы мемлекеттік органдардың «Ақпаратқа қол жеткізу туралы» ҚР Заңының 16-бабы 3-тармағының нормаларын сақтамағаны және бұзғаны туралы куәландырады.

III. ҚАРАР БӨЛІМІ

Өңірде мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобаларының мониторингін және тиімді іске асырылуын қамтамасыз ету бойынша ұсынымдар әзірлеу

Қорытындылар:

Аймақтың экономикалық әлеуетін қолдау үшін инвестицияларды тарту маңызды рөл атқарады. Сонымен қатар, жергілікті, қазақстандық кәсіпкерлердің инвестицияларын тарту басымдыққа ие. Қазақстан экономикасы үшін жеке инвестицияларды тартудың неғұрлым перспективалы және тиімді тетіктерінің бірі мемлекеттік-жекешелік әріптестік (МЖӘ) болып табылады.

Серіктестік қатысушылардың құқықтарын, міндеттерін, тәуекелдерін, пайдасы мен шығындарын теңгерімді бөлуді қамтиды. Жеке-Мемлекеттік әріптестік шарттары екіжақты Шартпен бекітіледі.

Мемлекет пен кәсіпкерлердің ұзақ мерзімді ынтымақтастығын құру, қолда бар ресурстарды біріктіру және халық үшін қоғамдық игіліктер мен қызметтердің сапасы мен қолжетімділігін арттыру МЖӘ жобаларының негізгі мақсаты болып табылады.

МЖӘ негізгі міндеттері:

- * мемлекеттік активтерді басқаруға жеке бизнесті тарту;
- * жеке инвестицияларды тарту есебінен мемлекеттік бюджетке түсетін қаржылық жүктемені азайту;
- * мемлекет пен бизнестің интеграциясын тереңдету.

Мемлекет пен жеке серіктестің өзара іс-қимылы кезінде екі тараптың ресурстары, мүмкіндіктері, қаржысы және басқару тәжірибесі біріктіріледі.

Нәтижесінде жобаны іске асыру тиімдірек және ең аз шығындармен жүзеге асырылады. Бұл ретте әріптестік жобаларды іске асыру кезінде теңдік қағидатына негізделеді. Мемлекет серіктес кәсіпкерге қолдау көрсетеді:

- жер учаскелерін беру;
- инвестициялық шығындардың бір бөлігін өтеу;
- жеңілдіктер, субсидиялар және т. б. түрінде қаржылық қолдаудың әртүрлі түрлерін ұсыну;

- әкімшілік ресурс.

Кәсіпкер өз тарапынан жобаны іске асыруға инвестиция салады:

- Инвестициялар түріндегі меншікті қаражат;
- басқарудың өзіндік тәжірибесі.

Өз қаражатынан басқа, МЖӨ жобаларын қаржыландыру көздері:

- қарыз қаражаты;
- шарт талаптарында көзделген көлемде мемлекеттік бюджет қаражаты;
- квазимемлекеттік сектор субъектілерінің қаражаты;
- заңнамада тыйым салынбаған өзге де құралдар.

«Мемлекеттік-жекешелік әріптестік туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 31 қазандағы № 379-V ҚРЗ Заңы МЖӨ реттеледі.

Серіктестік құрудағы қазақстандық МЖӨ орталығының рөлі.

Іс жүзінде мемлекет пен жеке бизнес арасында әріптестік келісімдер жасасу үшін бірыңғай Қазақстандық МЖӨ орталығы жетекшілік ететін мемлекеттік-жекешелік әріптестік орталықтары жұмыс істейді.

«Қазақстандық МЖӨ орталығы» АҚ ҚР Үкіметінің 17.07.2008 ж. № 693 қаулысымен құрылды.

Аумақтық орталықтардың әрқайсысы өз қаласы (ауданы) шеңберінде МЖӨ саласындағы жобаларға жетекшілік етеді.

Орталықтың функцияларына мыналар кіреді: қала кәсіпкерлерімен МЖӨ мәселелері бойынша түсіндіру жұмыстарын жүргізу, мемлекет пен бизнестің әріптестік қарым-қатынастарын насихаттау; әрбір жоба бойынша барлық қажетті құжаттаманы әзірлеу (шарт жобасы, конкурстық құжаттама, қаржы моделін есептеу және т. б.); әкімдіктер жанындағы МЖӨ жөніндегі комиссияның конкурсқа қатысушылармен келіссөздерін ұйымдастыру; жобаларды басынан бастап толық сүйемелдеу әкімдік пен жеке бизнес өкілі арасында шарт жасасу.

Іс жүзінде өңірлік орталық тек статистикалық сипаттағы жұмысты (жасалған шарттарды есепке алу) жүргізеді, өйткені жергілікті атқарушы органдардың Орталықпен өзара жұмысы жоқ және инвестиция тарту бойынша жұмыс жоқ.

Сондай-ақ, орталық жыл сайын жобаларды іске асырудың тиімділігіне бағалау жүргізіп, серіктестерге (жеке инвесторларға) ұсыныстар әзірлеуі тиіс.

МЖӨ құруда ұлттық кәсіпкерлер палатасына да маңызды рөл беріледі. 31.10.2015 ж. №379-V Заңына сәйкес «Атамекен» ҰКП келесі функцияларды орындайды:

- серіктесті анықтау жөніндегі конкурстық комиссияға қатысады;
 - МЖӨ жобаларының практикалық іске асырылуына мониторинг жүргізеді.
- Сондай-ақ, Қазақстандық МЖӨ орталығымен қатар:
- МЖӨ қатысты жалпы мәселелер бойынша кәсіпкерлерге кеңес беру;

- МЖӘ мәселелері бойынша презентациялар мен семинарлар өткізу;
- жоба тұжырымдамасын әзірлеу бойынша консультациялар;
- МЖӘ шарттарын жасасу кезінде конкурс жеңімпаздарын заңды және экономикалық сүйемелдеу;
- кәсіпкерлерде туындайтын проблемаларды шешуге көмектесу.

МЖӘ артықшылықтары мен кемшіліктері

МЖӘ-нің аймақ үшін артықшылығы айқын. МЖӘ тетігі өңірге әкімшілік функциялардың бір бөлігін өзінен алып тастауға және жобаларды іске асыруға бюджет қаражатының шығыстарын қысқартуға мүмкіндік береді. Бұл ретте халықты қолжетімді инфрақұрылыммен қамтамасыз ету бөлігінде мемлекеттің әлеуметтік рөлі орындалады.

Жеке бизнес үшін МЖӘ-нің басты артықшылығы-мемлекет тұлғасындағы серіктестің тұрақтылығы мен сенімділігі. Заң тепе-теңдік принципінің сақталуына кепілдік береді, яғни коммерциялық тәуекелдер екі серіктес арасында да бөлінеді. МЖӘ шарттары мемлекеттің міндеттемелері туралы міндетті тармақты көздейді. Ал серіктес-инвестордың құқықтары бұзылған жағдайда оларға санкциялар қолдану мүмкіндігі қарастырылған. Тұрақты жағдайда да, дағдарыс жағдайында да мемлекет ең сенімді серіктес болып көрінеді. Сонымен, инвестор заңды оқиғалардан да, екінші Тараптың қаржылық міндеттемелерін орындамауынан да қорғалған.

Сондай-ақ, МЖӘ, әдетте, 5-10 жылға созылатын ұзақ мерзімді келісімшарттарды білдіреді. Осылайша, инвесторлар қаражатты жоғалту қаупі аз тұрақты бизнесті қамтамасыз етеді.

Жеке бизнес үшін МЖӘ-нің кемшіліктерін бюрократиялық рәсімдердің көптігі, сондай-ақ Әлеуметтік сала жобаларының дәстүрлі түрде төмен рентабельділігі деп санауға болады.

МЖӘ дамыту перспективалары.

Қазақстандағы МЖӘ тиісті заң қабылданғаннан кейін 2015 жылы ғана құқықтық негізге ие болды. Алайда, он жыл ішінде Қарағанды облысы қайта құрылғанға дейін 8 шарт жасалды.

Қазіргі уақытта МЖӘ тетігін пайдалану үшін ең қажетті саладағы жобалар болып табылады:

- білім беру;
- Денсаулық сақтау;
- ТКШ;
- Көлік және инфрақұрылым;
- ауыл шаруашылығы;
- туризм.

Осылайша, Ұлытау облысында денсаулық сақтау саласындағы мемлекеттік-жекешелік әріптестіктің **8 жобасы** іске асырылуға жатады, оның ішінде 2 жоба 2022 жылы, 1 жоба 2025 жылы аяқталды.

Алайда бүгінгі таңда бірқатар **проблемалар анықталды**:

- МЖӘ жобаларын үйлестіру мәселелері бойынша жергілікті деңгейде уәкілетті орган айқындалмаған;

- Денсаулық сақтау, экономика, қаржы басқармасының ресми интернет-ресурстарында өңірде іске асырылып жатқан МЖӘ жобалары туралы ақпарат жоқ;

- 2024 жылға арналған МЖӘ жобаларын іске асыру бойынша ұсыныстарды қалыптастыру үшін әлеуметтік-экономикалық міндеттердің тізбесі қалыптаспаған, тиісінше ЖАО-ның ресми сайттарында жарияланбаған. Айта кету керек, 2023 жылға бекітілген Тізбеде энергетика мен тұрғын үй-коммуналдық шаруашылықты, көлік пен туризмді дамыту бойынша міндеттер жоқ, бұл экономиканың бәсекеге қабілеттілігін, Ұлытау облысының даму жоспарында көзделген көрсеткіштердің орындалуын төмендетеді;

- МЖӘ мәселелері бойынша уәкілетті органның МЖӘ орталығымен және «Атамекен» өңірлік КП-мен өзара іс-қимылы жоқ;

- 2024 жылға арналған МЖӘ жобаларының іске асырылуына мониторинг жүргізілмеген;

- облыс мәслихатына тыңдау үшін жергілікті МЖӘ жобаларын іске асыру есебі енгізілмеген;

- МЖӘ-нің 3 аяқталған жобасына аудит жүргізілмеген, бұл аталған жобалардың тиімділігін бағалауды қиындатады.

Ұсыныстар:

2025 жылғы 10 желтоқсанға дейінгі мерзімде

1) «Ұлытау облысының экономика басқармасы» ММ мемлекеттік мекеме туралы ережені МЖӘ мәселелері жөніндегі заңнамалардың талаптарына сәйкес келтірсін және мынадай функцияларды көздесін:

- МЖӘ жобалары қатарында облыстың әлеуметтік-экономикалық саясатының негізгі бағыттарын үйлестіру;

- жыл сайын мемлекеттік жоспарлау жүйесінің құжаттары негізінде, сондай-ақ жеке және заңды тұлғалардың ұсыныстары мен халықтың қажеттіліктерін ескере отырып, мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобаларын іске асыру жөніндегі ұсыныстарды қалыптастыру үшін әлеуметтік-экономикалық міндеттердің тізбесін қалыптастыру, бекіту және жариялау;

- МЖӘ шарттарының мониторингін жүзеге асыру және жергілікті МЖӘ жобаларын іске асыру;

- МЖӘ жергілікті жобаларын консультациялық сүйемелдеу бойынша заңды тұлғаны айқындау туралы ұсыныстар енгізу;

- жергілікті мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобалары бойынша жасалған мемлекеттік-жекешелік әріптестік шарттарының тізілімін жүргізу;

- нәтижелерге қол жеткізуді және уәкілетті орталық мемлекеттік органға жіберуді көрсете отырып, МЖӘ жобаларын іске асыру мониторингі бойынша жиынтық есепті дайындау.

Тексеру комиссиясының мүшесі

Н.А. Сарсекеева